

Dz. U. 2010 Nr 96 poz. 618

**Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2024 r.
poz. 534.**

U S T A W A

z dnia 30 kwietnia 2010 r.

o instytutach badawczych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Instytutem badawczym w rozumieniu ustawy jest państwowa jednostka organizacyjna, wyodrębniona pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, która prowadzi badania naukowe i prace rozwojowe ukierunkowane na ich wdrożenie i zastosowanie w praktyce, zwana dalej „instytutem”.

2. Instytut nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Instytut ma prawo używania okrągłej pieczęci z wizerunkiem godła Rzeczypospolitej Polskiej pośrodku i nazwą instytutu w otoku.

Art. 2. 1. Do podstawowej działalności instytutu należy:

- 1) prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych;
- 2) przystosowywanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych do potrzeb praktyki;
- 3) wdrażanie wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

2. W związku z prowadzoną działalnością podstawową instytut może:

- 1) upowszechniać wyniki badań naukowych i prac rozwojowych;
- 2) wykonywać badania i analizy oraz opracowywać opinie i ekspertyzy w zakresie prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych;

- 3) opracowywać oceny dotyczące stanu i rozwoju poszczególnych dziedzin nauki i techniki oraz sektorów gospodarki, które wykorzystują wyniki badań naukowych i prac rozwojowych oraz w zakresie wykorzystywania w kraju osiągnięć światowej nauki i techniki;
- 4) prowadzić działalność normalizacyjną, certyfikacyjną i aprobową;
- 5) prowadzić i rozwijać bazy danych związane z przedmiotem działania instytutu;
- 6) prowadzić działalność w zakresie informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, wynalazczości oraz ochrony własności przemysłowej i intelektualnej, a także wspierającej innowacyjność przedsiębiorstw;
- 7) wytwarzać w związku z prowadzonymi badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi aparaturę, urządzenia, materiały i inne wyroby oraz prowadzić walidację metod badawczych, pomiarowych oraz kalibrację aparatury;
- 8) prowadzić działalność wydawniczą związaną z prowadzonymi badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi.

3. Instytut, poza zadaniami, o których mowa w ust. 1 i 2, może prowadzić:

- 1) kształcenie w szkole doktorskiej¹⁾ i na studiach podyplomowych, związane z prowadzonymi przez instytut badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi,
- 2) inne formy kształcenia

– na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.²⁾).

4. Instytut może prowadzić działalność inną niż wymieniona w ust. 1–3. Działalność ta jest wyodrębniona pod względem finansowym i rachunkowym z działalności, o której mowa w ust. 1–3.

Art. 2a. 1. Instytut działa na podstawie planu działalności.

2. Plan działalności instytutu jest ustalany na okres roku kalendarzowego w terminie do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego.

¹⁾ Do dnia 31 grudnia 2024 r. również na studiach doktoranckich, o których mowa w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183 i 2201 oraz z 2018 r. poz. 138, 398, 650, 730, 912, 1000, 1115 i 1693), na podstawie art. 279 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z 2019 r. poz. 39 i 534, z 2020 r. poz. 695, 875 i 1086, z 2021 r. poz. 1630 i 2232, z 2022 r. poz. 1010, 1117 i 2306, z 2023 r. poz. 212 i 1672 oraz z 2024 r. poz. 124).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1088, 1234, 1672, 1872 i 2005 oraz z 2024 r. poz. 124 i 227.

3. Plan działalności instytutu określa najważniejsze zadania do realizacji w okresie objętym tym planem.

4. Zadania, o których mowa w ust. 3, są określane w planie działalności instytutu, z uwzględnieniem:

- 1) kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych;
- 2) rocznych planów finansowych;
- 3) perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej.

Art. 3. Instytut prowadzący badania naukowe lub prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu uczestniczy w systemie ochrony zdrowia.

Rozdział 2

Tworzenie, łączenie, podział, reorganizacja, przekształcanie i likwidacja instytutów

Art. 4. Instytut może być utworzony, jeżeli zaistnieje potrzeba prowadzenia w danej dziedzinie działalności, o której mowa w art. 2 ust. 1 i 2, oraz zostanie zapewniona niezbędna kadra o odpowiednich kwalifikacjach oraz aparatura badawcza, laboratoryjna, potencjał informatyczny i inne niezbędne warunki materialno-techniczne.

Art. 5. 1. Rada Ministrów tworzy instytut, w drodze rozporządzenia, na wniosek ministra właściwego ze względu na planowaną działalność instytutu, złożony po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

2. Rozporządzenie o utworzeniu instytutu określa przedmiot i zakres działania instytutu, jego nazwę i siedzibę oraz składniki majątkowe, w tym tytuł prawny do gruntów oraz budynków i urządzeń trwale z nimi związanych.

3. Ministrem nadzorującym instytut jest minister wskazany w rozporządzeniu Rady Ministrów, o którym mowa w ust. 1, zwany dalej „ministrem nadzorującym”.

4. W akcie o utworzeniu instytutu wskazuje się mienie, w które wyposaża się instytut. Akt ten wskazuje także formę i sposób tego wyposażenia.

5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, Rada Ministrów może wskazać dwóch ministrów nadzorujących, określając zakres przedmiotowy nadzoru sprawowanego przez tych ministrów oraz wskazując kompetencje tych ministrów z zakresu nadzoru nad instytutem.

Art. 6. 1. Minister nadzorujący wyposaża instytut w środki niezbędne do prowadzenia działalności określonej w akcie o utworzeniu instytutu.

2. Instytut działa na podstawie statutu, który określa przedmiot i zakres działania instytutu oraz tryb pracy jego organów. Statut uchwała rada naukowa, a zatwierdza minister nadzorujący.

3. Pierwszy statut nowo utworzonemu instytutowi oraz statut instytutowi powstałemu w wyniku połączenia lub podziału nadaje minister nadzorujący. Pierwszy statut obowiązuje do czasu zatwierdzenia przez ministra nadzorującego statutu uchwalonego zgodnie z trybem, o którym mowa w ust. 2.

4. Strukturę organizacyjną instytutu i tryb pracy jego komórek organizacyjnych określa regulamin organizacyjny ustalony przez dyrektora po zasięgnięciu opinii rady naukowej i zakładowych organizacji związkowych.

5. Do czasu powołania dyrektora w tworzonej instytucji albo w instytucji powstałej w wyniku połączenia albo podziału minister nadzorujący wyznacza, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, osobę pełniącą obowiązki dyrektora.

Art. 7. 1. Instytut może zostać połączony z innym instytutem, podzielony, zreorganizowany, przekształcony w instytucję gospodarki budżetowej działającą na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.³⁾) lub zlikwidowany, jeżeli minister nadzorujący uzna, że łączenie, podział, reorganizacja, przekształcenie lub likwidacja instytutu są uzasadnione merytorycznie, organizacyjnie i finansowo, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

2. Łączenie, podział, reorganizacja lub likwidacja instytutu może nastąpić również na wspólny wniosek rady naukowej i dyrektora instytutu po zasięgnięciu opinii zakładowych organizacji związkowych złożony ministrowi nadzorującemu.

3. Rada Ministrów na wniosek ministra nadzorującego, złożony po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w drodze rozporządzenia, dokonuje połączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji instytutu.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872.

3a. W przypadku reorganizacji instytutu polegającej na zmianie przedmiotu lub zakresu jego działania minister nadzorujący może odwołać dotychczasowego dyrektora. Przepis art. 6 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

4. Przekształcenie, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na podstawie niniejszej ustawy.

5. Do utworzenia instytucji gospodarki budżetowej, poprzez przekształcenie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

6. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, Rada Ministrów może wskazać nie więcej niż dwóch ministrów nadzorujących, określając zakres przedmiotowy nadzoru sprawowanego przez tych ministrów oraz wskazując kompetencje tych ministrów z zakresu nadzoru nad instytutem.

Art. 8. 1. Utworzenie instytutu jest poprzedzone postępowaniem przygotowawczym mającym na celu ocenę potrzeby oraz warunków jego utworzenia.

2. Minister właściwy ze względu na planowaną działalność instytutu powołuje zespół roboczy do przeprowadzenia postępowania przygotowawczego. Zespół roboczy przedstawia ministrowi opinię w terminie 2 miesięcy od dnia powołania.

3. Połączenie, podział, reorganizację, przekształcenie lub likwidację instytutu poprzedza postępowanie przygotowawcze mające na celu ocenę potrzeby oraz warunków jego połączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji.

4. Minister nadzorujący powołuje zespół roboczy do przeprowadzenia postępowania przygotowawczego. Zespół roboczy przedstawia ministrowi opinię w terminie 2 miesięcy od dnia powołania.

5. Opinie w sprawie połączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji instytutu przedstawiają ministrowi nadzorującemu również rada naukowa oraz dyrektor instytutu.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb tworzenia, łączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji instytutów, w tym:

- 1) komisyjny tryb ustalenia stanu majątkowego i organizacyjno-prawnego instytutu,
- 2) uregulowanie zobowiązań,
- 3) zabezpieczenie roszczeń pracowniczych,

4) zagospodarowanie mienia

– mając na celu poprawę jakości prowadzonych badań naukowych i wdrożeń oraz potencjału naukowego instytutu, a także racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi oraz majątkiem instytutu.

Art. 9. 1. Instytut, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, może być:

- 1) przekształcony w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk – po podjęciu uchwały w tej sprawie przez Prezydium Polskiej Akademii Nauk, w trybie określonym w art. 44 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796);
- 2) (uchylony)
- 3) włączony do instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk – po uzgodnieniu z dyrektorem tego instytutu naukowego oraz z Prezesem Polskiej Akademii Nauk;
- 4) przekształcony w instytut działający w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, zwany dalej „instytutem Sieci Łukasiewicz”.

1a. Instytut badawczy może być włączony do uczelni publicznej na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

2. Przekształcenia instytutu w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk albo instytut Sieci Łukasiewicz, albo jego włączenia do instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk dokonuje Rada Ministrów z własnej inicjatywy albo na wniosek ministra nadzorującego, po zasięgnięciu opinii dyrektora i rady naukowej instytutu, który ma zostać przekształcony albo włączony.

3. Wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego instytutu:

- 1) przekształconego w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk lub włączonego do takiego instytutu – następuje na wniosek dyrektora instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk;
- 2) (uchylony)
- 3) przekształconego w instytut Sieci Łukasiewicz – przez sąd rejestrowy następuje z urzędu, niezwłocznie po dokonaniu wpisu instytutu Sieci Łukasiewicz do Krajowego Rejestru Sądowego.

4. Do instytutu:

- 1) przekształconego w:

- a) instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk,
 - b) instytut Sieci Łukasiewicz,
- 2) włączonego do instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk

– stosuje się odpowiednio przepisy o łączeniu instytutów.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, kryteria i szczegółowe warunki oraz tryb przekształcania i włączania instytutów, w tym:

- 1) komisyjny tryb ustalenia stanu majątkowego i organizacyjno-prawnego instytutu,
- 2) uregulowanie zobowiązań,
- 3) zabezpieczenie roszczeń pracowniczych,
- 4) zagospodarowanie mienia

– mając na celu zwiększanie potencjału badawczego oraz poprawę jakości prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych, a także racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi oraz majątkiem instytutu.

Art. 10. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb działania oraz sposób i warunki tworzenia, łączenia, podziału, reorganizacji i likwidacji instytutów nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych, uwzględniając potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz specyfikę działania tych instytutów.

Art. 11. 1. We wszystkie prawa i obowiązki, których podmiotem były łączone instytuty, włączany albo przekształcany instytut, wstępuje odpowiednio:

- 1) instytut powstały w wyniku połączenia;
- 2) instytut, do którego włączono inny instytut;
- 3) instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk – w przypadkach, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 i 3;
- 4) instytut Sieci Łukasiewicz – w przypadku, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 4.

2. Uprawnienia i obowiązki łączonych instytutów, włączanego albo przekształcanego instytutu wynikające z decyzji administracyjnych przechodzą z mocy ustawy odpowiednio na:

- 1) instytut powstały w wyniku połączenia;
- 2) instytut, do którego włączono inny instytut;

- 3) instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk;
- 4) instytut Sieci Łukasiewicz.

Art. 12. 1. Instytut może podlegać komercjalizacji.

2. (uchylony)

3. Do komercjalizacji instytutu stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników (Dz. U. z 2023 r. poz. 343 oraz z 2024 r. poz. 123), z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Komercjalizację instytutu poprzedza postępowanie przygotowawcze mające na celu ocenę celowości oraz warunków jego komercjalizacji.

5. Decyzję o komercjalizacji instytutu może podjąć minister nadzorujący w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, z inicjatywy własnej lub na wniosek dyrektora, po zasięgnięciu opinii rady naukowej.

6. Do pracowników instytutu przekształconego w spółkę handlową stosuje się art. 23¹ Kodeksu pracy.

Art. 13. 1. W spółce handlowej powstałej w wyniku przekształcenia instytutu, która kontynuuje dotychczasową działalność, można powołać radę naukową spółki.

2. Do rady naukowej spółki należy:

- 1) przedkładanie zarządowi spółki propozycji perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej;
- 2) (uchylony)
- 3) opiniowanie przygotowanych przez zarząd spółki kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz rocznych planów finansowych spółki;
- 4) opiniowanie regulaminu organizacyjnego spółki.

3. Do rady naukowej spółki stosuje się art. 30 ust. 3–5 oraz art. 31 i 32.

Art. 14. 1. W stosunku do instytutów, z wyłączeniem instytutów uczestniczących w systemie ochrony zdrowia, może być ogłoszona upadłość.

2. Z dniem ogłoszenia upadłości:

- 1) minister nadzorujący odwołuje dyrektora;
- 2) rada naukowa, o której mowa w art. 23 pkt 2, ulega rozwiązaniu.

3. W przypadku wszczęcia postępowania likwidacyjnego minister nadzorujący, w drodze decyzji, zawiesza to postępowanie z dniem uzyskania informacji o złożeniu

wniosku o ogłoszenie upadłości instytutu i zawiadania o zawieszeniu postępowania likwidacyjnego Radę Ministrów.

4. Z dniem ogłoszenia upadłości instytutu postępowanie likwidacyjne podlega umorzeniu.

5. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą do upadłości instytutu stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 1520 oraz z 2023 r. poz. 825, 1723, 1843 i 1860).

Art. 15. 1. Aparatura badawcza i księgozbiory, które zostały zakupione ze środków publicznych, są wyłączone z postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego i podlegają przekazaniu innemu instytutowi. Pozostała aparatura badawcza i księgozbiory mogą być wyłączone z postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego i podlegać przekazaniu innemu instytutowi.

2. Przekazanie, o którym mowa w ust. 1, następuje w drodze decyzji ministra nadzorującego. W decyzji wskazuje się instytut właściwy do przekazania oraz tryb i warunki tego przekazania.

3. Prawo do patentu na wynalazek, prawo ochronne na wzór użytkowy, prawo z rejestracji wzoru przemysłowego lub układu scalonego oraz prawa do ochrony wyhodowanej albo odkrytej i wyprowadzonej przez hodowcę odmiany rośliny, którego właścicielem jest instytut podlegający likwidacji lub instytut, w stosunku do którego może być ogłoszona upadłość, jest wyłączone z postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego oraz podlega przekazaniu innemu instytutowi w trybie i na warunkach określonych w decyzji ministra nadzorującego. Decyzja określa sposób i warunki rozporządzania prawem oraz jego wykorzystania do celów komercyjnych.

Rozdział 3

Zasady gospodarki instytutów

Art. 16. 1. Mienie instytutu obejmuje własność i inne prawa majątkowe.

2. Organ wskazany w akcie o utworzeniu instytutu wyposaża tworzony instytut w nieruchomości Skarbu Państwa. Na wyposażenie instytutu tworzonego z połączenia kilku instytutów przeznacza się nieruchomości stanowiące własność lub użytkowanie wieczyste gruntów łączonych instytutów; na jego wyposażenie mogą być również przeznaczone nieruchomości Skarbu Państwa.

3. Skarb Państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego mogą przekazywać instytutom nieruchomości w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344, z późn. zm.⁴⁾).

4. Gospodarowanie mieniem instytutu odbywa się zgodnie z zasadami legalności, rzetelności, celowości, gospodarności i oszczędności.

5. W przypadku likwidacji instytutu, o której mowa w art. 7 ust. 1, jego majątek, po zaspokojeniu wierzytelności, staje się własnością Skarbu Państwa. O przeznaczeniu majątku decyduje minister nadzorujący w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, z zastrzeżeniem art. 15.

Art. 17. 1. Do czynności prawnych dotyczących składników aktywów trwałych, w zakresie komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami, nie stosuje się przepisów art. 38–41 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125).

2. Instytut sprzedaje innym podmiotom, na podstawie umów prawa cywilnego, składniki aktywów trwałych w drodze publicznego przetargu na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 4 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 437).

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. Instytut może w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami, a także w celu prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową, za zgodą ministra nadzorującego, tworzyć spółki kapitałowe i obejmować lub nabywać akcje i udziały w takich spółkach oraz osiągać przychody z tego tytułu.

5a. W przypadku utworzenia przez instytut spółki kapitałowej, o której mowa w ust. 5, w celu realizacji przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej lub

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1113, 1463, 1506, 1688, 1762, 1906 i 2029.

zarządzania nią, a także obejmowania lub nabywania akcji i udziałów w takich spółkach, minister nadzorujący przed wydaniem zgody, o której mowa w ust. 5, zasięga opinii ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

6. Przedmiot działalności spółki, o której mowa w ust. 5, musi być związany z prowadzonymi przez instytut badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi, o których mowa w art. 2 ust. 1–3.

7. Instytut jest obowiązany uzyskać zgodę ministra nadzorującego na wykonywanie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach, o których mowa w ust. 5.

8. Czynności prawne dokonane z naruszeniem przepisów określonych w ust. 1–7 są nieważne.

Art. 18. 1. Instytut występuje w obrocie we własnym imieniu i na własny rachunek.

2. Instytut pokrywa koszty bieżącej działalności z uzyskiwanych przychodów.

3. Instytut odpowiada za swoje zobowiązania.

4. Instytut nie odpowiada za zobowiązania Skarbu Państwa ani innych osób prawnych. Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania instytutu, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Niewykonane zobowiązania likwidowanego instytutu uczestniczącego w systemie ochrony zdrowia lub instytutu, który w okresie 10 lat przed likwidacją nie prowadził działalności gospodarczej, obciążają Skarb Państwa.

6. Dyrektor w ramach możliwości finansowych ustala wielkość środków na wynagrodzenia.

7. Instytut osiąga przychody w związku z prowadzoną działalnością określoną w art. 2, w tym ze sprzedaży:

- 1) wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami;
- 2) patentów, praw ochronnych oraz licencji na stosowanie wynalazków, wzorów użytkowych, topografii układów scalonych oraz wyhodowanej albo odkrytej i wyprowadzonej odmiany rośliny;
- 3) prac wdrożeniowych, w tym nadzoru autorskiego;
- 4) produkcji urządzeń i aparatury oraz innej produkcji lub usług.

8. Instytut osiąga przychody z subwencji i dotacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z zastrzeżeniem ust. 9 i art. 21 ust. 6, oraz z innych źródeł.

9. Łączna kwota dotacji przyznanych w kolejnych latach na dofinansowanie inwestycji realizowanej przez instytut może wynosić do 100 % planowanej wartości kosztorysowej inwestycji.

10. Podstawą gospodarowania środkami, o których mowa w ust. 7 i 8, jest roczny plan finansowy.

11. Roczny plan finansowy obejmuje:

- 1) przychody własne;
- 2) subwencje i dotacje z budżetu państwa;
- 3) koszty, w tym:
 - a) wynagrodzenia i naliczane od nich składki,
 - b) płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań,
 - c) koszty majątkowe.

12. Roczny plan finansowy ustala dyrektor instytutu po zasięgnięciu opinii rady naukowej.

13. Sprawozdanie finansowe instytutu zatwierdza minister nadzorujący instytut.

Art. 19. 1. Instytut tworzy fundusze:

- 1) statutowy, który stanowi równowartość majątku według stanu na dzień rozpoczęcia działalności;
- 2) rezerwowy, który tworzy się z nie mniej niż 8 % zysku netto za poprzedni rok obrotowy;
- 3) zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, który tworzy się na zasadach określonych w ustawie z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 288).

2. Instytut może tworzyć fundusze:

- 1) badań własnych, który tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy;
- 2) stypendialny, który tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy;
- 3) wdrożeń, który tworzy się ze środków przekazanych instytutowi na podstawie umów przez przedsiębiorców wdrażających wyniki badań naukowych lub prac

rozwojowych tego instytutu, z tytułu osiągnięcia wymiernych efektów ekonomicznych wdrożenia;

- 4) nagród, który tworzy się z zysku netto za poprzedni rok obrotowy.

3. Fundusze, o których mowa w ust. 1 i 2, zmniejsza się lub zwiększa na następujących zasadach:

- 1) fundusz rezerwowy służy na pokrycie strat instytutu; w przypadku gdy strata netto będzie wyższa niż fundusz rezerwowy, pozostała część straty zostanie pokryta z funduszu statutowego;
- 2) w przypadku gdy fundusz rezerwowy osiągnie wartość 1/5 funduszu statutowego, instytut może nie dokonywać odpisu z zysku;
- 3) wypłata z funduszu nagród następuje w następnym roku, po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego instytutu; warunki wypłat ze środków funduszu określa zakładowy układ zbiorowy pracy lub regulamin wynagradzania;
- 4) środki funduszu wdrożeń przeznacza się na wypłatę nagród za osiągnięcie efektów wdrożenia; warunki wypłaty tych środków określa zakładowy układ zbiorowy pracy albo regulamin przyjęty w instytucie.

4. Zysk brutto instytutu z działalności określonej w art. 2 ust. 1–3 oraz zysk netto z działalności określonej w art. 2 ust. 4 przeznacza się na działalność podstawową instytutu określoną w art. 2 ust. 1 poprzez zwiększenie:

- 1) funduszu rezerwowego;
- 2) funduszu badań własnych;
- 3) funduszu nagród;
- 4) zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

4a. Instytuty badawcze nadzorowane przez ministra właściwego do spraw informatyzacji mogą przeznaczyć zysk, o którym mowa w ust. 4, na zwiększenie Funduszu Cyberbezpieczeństwa, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 667).

5. Dyrektor instytutu przedstawia do zatwierdzenia ministrowi nadzorującemu wniosek dotyczący podziału zysku, po zaopiniowaniu przez radę naukową. Minister nadzorujący, mając na względzie dbałość o prawidłowe funkcjonowanie instytutu, może dokonać innego niż wnioskowany podziału zysku.

6. Niewykorzystane w danym roku kalendarzowym środki funduszy instytutu przechodzą na rok następny.

Art. 20. 1. Instytut jest zwolniony z opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy, z wyjątkiem części tych gruntów wykorzystywanej wyłącznie do działalności, o której mowa w art. 2 ust. 4.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do użytkowania wieczystego gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Instytut, z tytułu użytkowania wieczystego tych gruntów, ponosi opłaty określone w przepisach o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Rozdział 4

Państwowy instytut badawczy

Art. 21. 1. Instytut może otrzymać status państwowego instytutu badawczego, jeżeli zaistnieje potrzeba zlecenia mu zadań, o których mowa w art. 22 pkt 2, do wykonywania w sposób ciągły.

2. Status państwowego instytutu badawczego może być nadany instytutowi na wniosek ministra nadzorującego, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się ocenę dotychczasowej działalności instytutu dokonaną przez Komisję Ewaluacji Nauki działającą na podstawie przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, zwaną dalej „Komisją”, ze szczególnym uwzględnieniem informacji o prowadzonych badaniach naukowych i pracach rozwojowych oraz o ich wynikach, liczbie zatrudnionych pracowników i ich kwalifikacjach oraz o stanie majątkowym tego instytutu umożliwiającym właściwą realizację zadań.

4. Państwowy instytut badawczy, na zasadzie wyłączności, używa w nazwie określenia „Państwowy Instytut Badawczy”.

5. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, nadaje instytutowi status państwowego instytutu badawczego, uwzględniając w szczególności wymagania,

o których mowa w art. 4, oraz określając zakres zadań tego instytutu, źródła finansowania i wskazując dysponentów środków budżetowych przeznaczonych na realizację tych zadań.

5a. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5, Rada Ministrów może wskazać nie więcej niż dwóch ministrów nadzorujących, określając zakres przedmiotowy nadzoru sprawowanego przez tych ministrów oraz wskazując kompetencje tych ministrów z zakresu nadzoru nad instytutem.

6. Państwowy instytut badawczy otrzymuje dotację celową na finansowanie realizacji zleconych zadań. Wysokość dotacji jest określana w ustawie budżetowej, na wniosek właściwych dysponentów części budżetowych.

7. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może pozbawić instytut statusu państwowego instytutu badawczego, jeżeli ustały przyczyny uzasadniające nadanie tego statusu albo gdy instytut nie wykonuje zleconych mu zadań, mając na uwadze zapewnienie ciągłości działania instytutu i jego prawidłowej gospodarki.

Art. 22. Do zadań państwowego instytutu badawczego należy wykonywanie:

- 1) zadań określonych w art. 2;
- 2) zadań szczególnie ważnych dla planowania i realizacji polityki państwa, których wykonanie jest niezbędne dla zapewnienia obronności i bezpieczeństwa publicznego, działania wymiaru sprawiedliwości, ochrony dziedzictwa narodowego, rozwoju edukacji i kultury, kultury fizycznej i sportu oraz poprawy jakości życia obywateli, dotyczących:
 - a) opracowywania i opiniowania standardów w zakresie rynku pracy, ochrony pracy i zabezpieczenia społecznego, ochrony zdrowia, ochrony środowiska, gospodarki żywnościowej, gospodarki przestrzennej, gospodarki bogactwami i zasobami naturalnymi, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, bezpieczeństwa technicznego, energetycznego i bezpieczeństwa transportu oraz standardów produktów, procesów i usług, a także warunków przestrzegania tych standardów,
 - b) monitoringu zjawisk i wydarzeń mogących stwarzać zagrożenie publiczne, w tym epidemii oraz katastrof naturalnych lub technicznych, noszących znamiona klęski żywiołowej, i zapobiegania ich skutkom.

Rozdział 5

Organy instytutu

Art. 23. Organami instytutu są:

- 1) dyrektor;
- 2) rada naukowa.

Art. 24. 1. Dyrektor:

- 1) ustala, po zasięgnięciu opinii rady naukowej:
 - a) plan działalności instytutu,
 - b) kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych;
- 2) realizuje politykę kadrową;
- 3) zarządza mieniem i odpowiada za wykorzystanie mienia instytutu na realizację jego zadań statutowych, zgodnie z zasadami określonymi w art. 16 ust. 4;
- 4) odpowiada za wyniki działalności naukowej instytutu;
- 5) reprezentuje instytut;
- 5a) tworzy szkoły doktorskie;
- 6) podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących instytutu, z wyjątkiem spraw należących do zakresu działania rady naukowej.

1a. Dyrektor, po zaopiniowaniu przez radę naukową, ustala regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych, który określa w szczególności:

- 1) prawa i obowiązki instytutu, pracowników oraz doktorantów w zakresie ochrony i korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej;
- 2) zasady wynagradzania twórców;
- 3) zasady podziału środków uzyskanych z komercjalizacji między twórcą będącym pracownikiem instytutu a tym instytutem;
- 4) zasady i procedury komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami;
- 5) zasady korzystania z majątku instytutu wykorzystywanego do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenia usług naukowo-badawczych.

2. Minister nadzorujący powołuje i odwołuje dyrektora.

2a. (uchylony)

3. Minister nadzorujący w akcie o powołaniu dyrektora określa także wysokość jego wynagrodzenia.

4. (uchylony)

4a. (uchylony)

5. (uchylony)

5a. (uchylony)

6. Dyrektorem może być osoba, która:

- 1) posiada co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zarządzaniu zespołami pracowniczymi;
- 4) (uchylony)
- 5) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

7. (uchylony)

8. (uchylony)

Art. 25. (uchylony)

Art. 26. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

2a. (uchylony)

3. W przypadku odwołania dyrektora instytutu minister nadzorujący wyznacza do pełnienia obowiązków dyrektora jednego z jego zastępców albo inną osobę spełniającą warunki określone w art. 24 ust. 6 pkt 1–3 i 5 na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

3a. (uchylony)

Art. 27. 1. Zastępców dyrektora powołuje i odwołuje minister nadzorujący po zasięgnięciu opinii dyrektora, z tym że zastępcę dyrektora do spraw naukowych minister nadzorujący powołuje po zasięgnięciu opinii rady naukowej.

1a. (uchylony)

1b. Minister nadzorujący w akcie o powołaniu zastępcy dyrektora określa także wysokość jego wynagrodzenia.

2. Zastępcą dyrektora do spraw naukowych może być osoba posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego albo tytuł profesora.

3. Statut instytutu może przewidywać:

- 1) funkcję sekretarza naukowego;
- 2) powołanie kolegium lub innych organów opiniotawczo-doradczych dyrektora, określając ich liczbę.

4. Członków organów, o których mowa w ust. 3 pkt 2, powołuje i odwołuje dyrektor.

5. Sekretarzem naukowym może być osoba posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego albo tytuł profesora.

Art. 28. 1. Dyrektor, jego zastępcy oraz główny księgowy nie mogą obejmować ani nabywać akcji lub udziałów spółek, w których akcje lub udziały ma instytut.

2. Dyrektor, jego zastępcy oraz główny księgowy nie mogą pozostawać ze spółkami określonymi w ust. 1 w stosunku pracy oraz świadczyć na innej podstawie usług lub pracy na rzecz tych spółek. Zakaz ten nie dotyczy zasiadania w radach nadzorczych lub komisjach rewizyjnych takich spółek.

3. Dyrektora, jego zastępców oraz głównego księgowego w okresie trwania stosunku pracy obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej określony w odrębnej umowie.

4. Do zakazu, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepisy art. 101¹, 101³ i 101⁴ Kodeksu pracy.

5. Umowę, o której mowa w ust. 3, z dyrektorem oraz zastępcami dyrektora zawiera minister nadzorujący.

5a. (uchylony)

Art. 29. 1. Rada naukowa jest organem stanowiącym, inicjującym, opiniotawczym i doradczym instytutu w zakresie jego działalności statutowej oraz w sprawach rozwoju kadry naukowej i badawczo-technicznej.

2. Do zadań rady naukowej należy:

- 1) uchwalanie statutu;
- 1a) opiniowanie planu działalności instytutu;

- 2) (uchylony)
- 3) (uchylony)
- 4) opiniowanie kandydatów na stanowiska: zastępcy dyrektora do spraw naukowych, sekretarza naukowego oraz kierowników komórek organizacyjnych wskazanych w regulaminie organizacyjnym, odpowiedzialnych za prowadzenie badań naukowych;
- 4a) (uchylony)
- 5) opiniowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz rocznych sprawozdań dyrektora z wykonania zadań;
- 6) ustalanie perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej;
- 7) opiniowanie wniosków w sprawie połączenia, podziału, przekształcenia lub reorganizacji instytutu oraz stałej współpracy instytutu z innymi osobami prawnymi;
- 8) opiniowanie regulaminu organizacyjnego;
- 9) opiniowanie rocznego planu finansowego;
- 10) opiniowanie rocznych sprawozdań finansowych;
- 11) opiniowanie podziału zysku instytutu;
- 12) opiniowanie kwalifikacji osób na stanowiska pracowników naukowych i badawczo-technicznych oraz dokonywanie okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego tych pracowników;
- 13) opiniowanie wniosków o przyznawanie stypendiów naukowych;
- 14) przeprowadzanie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora i stopnia doktora habilitowanego w zakresie posiadanych uprawnień;
- 15) wnioskowanie do dyrektora o mianowanie na stanowisko profesora lub profesora instytutu;
- 16) ustalanie programów studiów podyplomowych i programów kształcenia w szkołach doktorskich, prowadzonych przez instytut;
- 17) opiniowanie regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych;
- 18) przypisywanie poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, o których mowa w art. 2

ust. 3 pkt 1, z uwzględnieniem art. 21 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226 oraz z 2023 r. poz. 2005);

- 19) podejmowanie decyzji o włączeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych i innych form kształcenia, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;
- 20) występowanie do ministra właściwego, o którym mowa w art. 2 pkt 14 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, z wnioskiem o włączenie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu innych form kształcenia, w tym szkoleń i kursów dokształcających, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 2.

3. Prawo głosu w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 12 i 13, mają członkowie rady naukowej posiadający stopień naukowy albo tytuł profesora.

4. Prawo głosu w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 14, mają członkowie rady naukowej posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego albo tytuł profesora.

5. Rada naukowa jest uprawniona do zajmowania stanowiska we wszystkich sprawach dotyczących działalności instytutu.

6. Rada naukowa sporządza opinie, o których mowa w ust. 2 pkt 4, 5, 7, 9–13, w terminie nie dłuższym niż 30 dni.

Art. 30. 1. W skład rady naukowej instytutu wchodzi nie mniej niż dwanaście i nie więcej niż czterdzieści osób. Statut instytutu określa liczbę tych osób.

2. W skład rady naukowej, w liczbie określonej w statucie instytutu, wchodzi:

- 1) pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni instytutu, którzy stanowią co najmniej 40 % składu rady;
- 2) osoby niebędące pracownikami instytutu, które stanowią co najmniej 50 % składu rady.

2a. (uchylony)

3. Osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego albo tytuł profesora, zatrudnione w instytucie w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż rok przed dniem rozpoczęcia procedury powołania rady naukowej, wchodzi w jej skład w liczbie określonej w statucie instytutu.

4. Do rady naukowej wchodzi osoby spoza instytutu posiadające co najmniej stopień naukowy doktora oraz osoby wyróżniające się wiedzą i praktycznym dorobkiem w sferze gospodarczej objętej działalnością instytutu, które powołuje minister nadzorujący, w tym spośród kandydatów przedstawionych przez dyrektora.

5. W skład rady naukowej wchodzi:

- 1) dyrektor, jego zastępcy oraz główny księgowy, jeżeli spełniają wymagania określone w ust. 3, z prawem głosu w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 12–14,
- 2) przedstawiciel ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki z prawem głosu w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 1, 4, 5–11 i 17–20

– którzy nie są zaliczani do osób, których liczba została określona w ust. 1.

5a. Przepisu ust. 5 pkt 2 nie stosuje się do rady naukowej instytutu nadzorowanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

6. Pracownicy instytutu wybierają w głosowaniu tajnym na okres 4 lat przedstawicieli:

- 1) pracowników naukowych nieposiadających stopnia doktora habilitowanego albo tytułu profesora;
- 2) pracowników badawczo-technicznych.

7. Jeżeli liczba pracowników spełniających wymagania określone w ust. 3 przekracza liczbę należnych im miejsc w radzie, przeprowadza się wybory, o których mowa w ust. 6.

8. Tryb wyborów reguluje regulamin wyborów ustanowiony przez dyrektora instytutu po zasięgnięciu opinii rady naukowej.

9. Rada naukowa działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

10. Członkowie rady naukowej zatrudnieni poza instytutem są obowiązani do nieujawniania uzyskanych informacji, stanowiących tajemnicę instytutu w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

11. Statut instytutu może przewidywać możliwość udziału w posiedzeniach rady naukowej za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, oraz możliwość głosowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jeżeli system ten zapewnia zachowanie tajności głosowania.

Art. 31. 1. Rada naukowa wybiera spośród swoich członków w głosowaniu tajnym przewodniczącego i jego zastępców. Przewodniczącego rady naukowej wybiera się spośród członków rady powołanych przez ministra nadzorującego.

1a. Funkcję przewodniczącego można pełnić łącznie nie dłużej niż przez 8 lat.

2. Przewodniczącym rady naukowej może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora.

3. Funkcja zastępcy przewodniczącego rady naukowej nie może być łączona ze stanowiskiem dyrektora, zastępcy dyrektora lub głównego księgowego.

4. W posiedzeniu rady naukowej biorą udział dyrektor, przedstawiciel zakładowych organizacji związkowych oraz inne osoby zaproszone przez przewodniczącego rady naukowej.

Art. 32. 1. Z tytułu działalności w radzie naukowej nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie.

2. Członkom rady naukowej mającym inne miejsce zamieszkania niż miejsce posiedzeń rady przysługują diety, zwrot kosztów podróży i noclegów związanych z uczestnictwem w tych posiedzeniach, na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy.

Rozdział 6

Rada Główna Instytutów Badawczych

Art. 33. 1. Instytuty i instytuty Sieci Łukasiewicz mogą utworzyć Radę Główną Instytutów Badawczych, zwaną dalej „Radą”, jako wybieralny organ przedstawicielski tych instytutów.

2. Rada działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

3. Kadencja Rady trwa 3 lata.

4. Rada składa się z trzydziestu jeden członków wybieranych przez elektorów.

5. Elektorzy są wybierani przez:

- 1) rady naukowe – spośród pracowników instytutów;
- 2) rady instytutów Sieci Łukasiewicz – spośród pracowników instytutów Sieci Łukasiewicz.

6. W przypadku instytutu albo instytutu Sieci Łukasiewicz zatrudniającego:

- 1) do dwustu pięćdziesięciu pracowników – rada naukowa albo rada instytutu Sieci Łukasiewicz wybiera jednego elektora;

- 2) powyżej dwustu pięćdziesięciu pracowników – rada naukowa albo rada instytutu Sieci Łukasiewicz wybiera dwóch elektorów.

7. Rada opracowuje opinie i wnioski w sprawach polityki naukowej państwa oraz w sprawach warunków i zasad działania instytutów i instytutów Sieci Łukasiewicz, które przedstawia w szczególności Radzie Ministrów, ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz ministrom nadzorującym instytuty.

Rozdział 7

Nadzór nad działalnością instytutu

Art. 34. 1. Do kompetencji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki należy ocena poziomu działalności naukowej instytutu oraz zgodności działalności instytutu z zadaniami określonymi w art. 2 ust. 1 i 2.

2. Podstawą oceny jest ewaluacja jakości działalności naukowej przeprowadzana przez Komisję, w trybie określonym w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Art. 35. 1. Minister nadzorujący sprawuje nadzór nad:

- 1) zgodnością działań instytutu z przepisami prawa i statutem;
- 2) realizacją przez instytut podstawowych zadań instytutu określonych w art. 2 ust. 1;
- 3) prawidłowością wydatkowania środków publicznych.

2. Kontrolę w ramach nadzoru przeprowadza się na zasadach i w trybie określonych w przepisach o kontroli w administracji rządowej.

3. Dyrektor i przewodniczący rady naukowej są zobowiązani do realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych przez ministra nadzorującego.

4. (uchylony)

Art. 35a. 1. Przewodniczący rady naukowej przekazuje ministrowi nadzorującemu uchwały rady w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 5–11 i 17–19, w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.

2. Minister nadzorujący może uchylić w całości albo w części uchwałę, o której mowa w ust. 1, w przypadku stwierdzenia jej niezgodności z przepisami prawa lub statutem instytutu. Uchylenie uchwały następuje w drodze decyzji administracyjnej, w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały.

3. Minister nadzorujący, wszczynając postępowanie, o którym mowa w ust. 2, może wstrzymać wykonanie uchwały.

Art. 36. 1. Minister nadzorujący, nie rzadziej niż raz na 3 lata, przeprowadza kontrolę instytutu.

2. Kontrola instytutu jest przeprowadzana w celu dokonania oceny:

- 1) działalności finansowej instytutu;
- 2) organizacji i jakości pracy instytutu;
- 3) jakości zarządzania instytutem.

3. (uchylony)

4. Na podstawie wyników kontroli minister nadzorujący może podjąć czynności określone w art. 7 ust. 1 lub art. 9 ust. 2. Minister nadzorujący może także zlecić dyrektorowi instytutu dokonanie czynności naprawczych lub usprawniających działalność instytutu.

5. (uchylony)

6. (uchylony)

Art. 37. 1. Minister nadzorujący może nałożyć na instytut obowiązek wprowadzenia do jego planu działalności zadania albo wyznaczyć zadanie poza tym planem, zgodnie z zakresem działania instytutu określonym w jego statucie:

- 1) jeżeli jest to niezbędne ze względu na potrzeby obronności i bezpieczeństwa publicznego;
- 2) w przypadku ogłoszenia stanu klęski żywiołowej lub stanu epidemii;
- 3) w celu wykonania zobowiązań międzynarodowych;
- 4) w przypadku gdy ministrowi nadzorującemu została powierzona realizacja zadania na podstawie art. 10c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188 oraz z 2023 r. poz. 1195, 1234 i 1641).

1a. Na wniosek ministra kierującego działem administracji rządowej lub Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Prezes Rady Ministrów może, za zgodą ministra nadzorującego, nałożyć na instytut obowiązek wprowadzenia do jego planu zadania lub wyznaczyć zadanie poza planem, zgodnie z zakresem działania określonym w statucie instytutu, w celu realizacji zadań z zakresu określonego w art. 10c ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, jeżeli realizacja zadania ma istotne znaczenie dla rozwoju gospodarki i innowacyjności, rozwoju społeczeństwa

informacyjnego lub cyfryzacji procesów instytucji publicznych i równocześnie niezbędne jest niezwłoczne rozpoczęcie jego realizacji.

1b. Rada Ministrów albo minister nadzorujący może nałożyć na instytut obowiązek wprowadzenia do jego planu działalności zadania z zakresu administracji rządowej wynikającego w szczególności z dokumentów rządowych przyjętych przez Radę Ministrów albo przez ministra nadzorującego albo wyznaczyć takie zadanie poza tym planem, zgodnie z zakresem działania określonym w statucie instytutu.

2. W przypadku, o którym mowa w:

- 1) ust. 1 – minister nadzorujący,
- 2) ust. 1a – odpowiednio minister kierujący działem administracji rządowej albo Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- 3) ust. 1b – odpowiednio Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów albo minister nadzorujący

– zapewnia instytutowi środki finansowe na wykonanie zadania, chyba że jego wykonanie następuje odpłatnie na podstawie umowy ze stroną finansującą jego wykonanie.

3. Roczne sprawozdanie finansowe oraz informacje o zarządzaniu składnikami mienia trwałego instytutu dyrektor podaje do informacji publicznej na stronie podmiotowej ministra nadzorującego w Biuletynie Informacji Publicznej, niezwłocznie po zatwierdzeniu sprawozdania przez tego ministra.

Art. 37a. (uchylony)

Rozdział 8

Centra naukowo-przemysłowe

Art. 38. 1. Instytuty mogą współpracować w ramach centrów naukowo-przemysłowych, zwanych dalej „centrami”. Warunkiem utworzenia centrum jest nawiązanie współpracy naukowo-gospodarczej w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 5, przez co najmniej jeden instytut badawczy oraz co najmniej jedną jednostkę sektora gospodarczego.

2. W skład centrów mogą wchodzić również uczelnie i instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk oraz zagraniczne instytucje naukowe.

3. Centra działają na podstawie umów zawartych między podmiotami wchodzącymi w skład centrów.

4. Umowa o utworzeniu centrum zawiera postanowienia dotyczące w szczególności:

- 1) szczegółowych zadań centrum;
- 2) struktury organizacyjnej centrum;
- 3) sposobu reprezentacji centrum;
- 4) sposobu finansowania zadań centrum;
- 5) sposobu podejmowania decyzji przez organy centrum;
- 6) odpowiedzialności podmiotów wchodzących w skład centrum za zobowiązania majątkowe centrum.

5. Do zadań centrów należy:

- 1) wspieranie i koordynowanie działalności podmiotów wchodzących w skład centrum;
- 2) współdziałanie w ramach komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych, prowadzonych przez podmioty wchodzące w skład centrum, oraz know-how związanego z tymi wynikami;
- 3) inicjowanie tworzenia i korzystania z infrastruktury badawczej przez podmioty wchodzące w skład centrum;
- 4) organizowanie okresowej wymiany pracowników i studentów pomiędzy instytutami i uczelniami a przedsiębiorcami;
- 5) realizacja programów staży pracowników naukowych, posiadających stopień naukowy doktora, w jednostkach centrów, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorców;
- 6) inicjowanie i koordynowanie udziału instytutów, przedsiębiorców i uczelni w międzynarodowych programach badawczych;
- 7) pozyskiwanie i obsługa projektów badawczych międzynarodowych, wspólnych projektów badawczych krajowych i finansowanych z funduszy europejskich.

6. Centrum działa na zasadach zapewniających reprezentację podmiotów wchodzących w skład centrum oraz przez swoje organy powołane na podstawie umowy.

7. Podmioty wchodzące w skład centrum mogą współpracować w formie klastrów, parków technologicznych, platform technologicznych i w innych formach organizowania się, odpowiadających celom i przedmiotowi ich działalności.

Rozdział 9

Pracownicy instytutu

Art. 39. 1. Instytut zatrudnia pracowników:

- 1) naukowych;
- 2) badawczo-technicznych;
- 3) inżynieryjno-technicznych;
- 4) administracyjno-ekonomicznych;
- 5) bibliotecznych i pracowników dokumentacji naukowej;
- 6) na stanowiskach robotniczych;
- 7) obsługi i innych.

2. W instytucie badawczym nie może istnieć stosunek bezpośredniej podległości służbowej między małżonkami oraz osobami pozostającymi ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie lub powinowactwa pierwszego stopnia oraz w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

3. Instytuty prowadzące badania naukowe lub prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu zatrudniają, poza pracownikami, o których mowa w ust. 1, pracowników wykonujących zawody medyczne.

4. Żołnierze zawodowi i funkcjonariusze służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych mogą zostać oddelegowani do pełnienia służby w instytucie.

Art. 40. (uchylony)

Art. 41. Pracownikom naukowym i pracownikom badawczo-technicznym przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze 36 dni w ciągu roku.

Art. 42. (uchylony)

Art. 43. 1. Pracownikiem naukowym może być osoba zatrudniona na stanowisku:

- 1) profesora;
- 2) profesora instytutu;
- 3) adiunkta;
- 4) asystenta.

2. Na stanowisku profesora może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł profesora.

3. Na stanowisku profesora instytutu może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł profesora, stopień doktora habilitowanego lub stopień doktora, a w przypadku osoby na stałe zamieszkującej za granicą – co najmniej stopień doktora.

4. Na stanowisku adiunkta może być zatrudniona osoba posiadająca stopień doktora.

5. Na stanowisku asystenta może być zatrudniona osoba posiadająca tytuł zawodowy magistra lub równorzędny.

6. Zatrudnienie pracownika naukowego jest poprzedzone konkursem. Kryteria i tryb przeprowadzania i ogłaszania konkursu określa statut instytutu. Ogłoszenie o konkursie zamieszcza się także na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców.

7. Przepisu ust. 6 nie stosuje się:

- 1) do żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;
- 2) w przypadku zatrudnienia na czas określony pracownika naukowego:
 - a) skierowanego do pracy na podstawie umowy zawartej z zagraniczną instytucją naukową,
 - b) na okres realizacji projektu obejmującego badania naukowe lub prace rozwojowe, finansowanego w trybie konkursowym ze środków finansowych na szkolnictwo wyższe i naukę lub środków finansowych pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, z niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub z innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi,
 - c) (uchylona)

Art. 44. 1. Stosunek pracy z pracownikami naukowymi nawiązuje się na podstawie umowy o pracę, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Nawiązanie stosunku pracy na czas nieokreślony na stanowisku profesora lub profesora instytutu z pracownikiem naukowym posiadającym tytuł profesora może

nastąpić na podstawie mianowania. Mianowania dokonuje dyrektor. Osobę pełniącą funkcję dyrektora na stanowisko profesora mianuje minister nadzorujący instytut.

3. Pracownicy naukowcy podlegają okresowym ocenom dorobku naukowego i technicznego, dokonywanym przez radę naukową. Rada naukowa, dokonując oceny, uwzględnia w szczególności liczbę i jakość patentów, wdrożeń, publikacji naukowych oraz prowadzonych i planowanych badań naukowych lub prac rozwojowych.

4. Pracownicy naukowcy podlegają ocenom okresowym nie rzadziej niż raz na 4 lata. Tryb oceny okresowej określa regulamin ustanowiony przez dyrektora.

5. Do obowiązków pracownika naukowego należy realizacja zadań statutowych instytutu, w szczególności poprzez:

- 1) prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych;
- 2) wprowadzanie do praktyki wyników badań naukowych lub prac rozwojowych;
- 3) podnoszenie swoich kwalifikacji;
- 4) upowszechnianie osiągnięć nauki, w tym poprzez publikacje oraz aktywny udział w życiu naukowym;
- 5) kształcenie kadry naukowej;
- 6) udział w pracach organizacyjnych instytutu związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi, pracami rozwojowymi, działalnością dydaktyczną lub twórczością artystyczną, a w przypadku pracownika zatrudnionego w instytucie nadzorowanym przez ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub Ministra Obrony Narodowej, prowadzącym badania naukowe lub prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu – także udzielanie świadczeń zdrowotnych.

6. Do pracowników zatrudnionych na stanowisku asystenta nie stosuje się przepisu ust. 5 pkt 5.

7. Wykonywanie obowiązków pracownika naukowego stanowi działalność twórczą o indywidualnym charakterze, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2509).

Art. 45. 1. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowym może ulec rozwiązaniu w każdym czasie w drodze porozumienia stron.

2. Rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym pracownikiem naukowym, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, może nastąpić w przypadku:

- 1) czasowej niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, jeżeli okres tej niezdolności przekracza okres zasiłkowy, a w przypadku stwierdzenia przez uprawnionego lekarza poprawy stanu zdrowia i możliwości powrotu do pracy, jeżeli okres ten przekracza 2 lata;
- 2) wszczęcia postępowania w sprawie likwidacji instytutu;
- 3) otrzymania przez mianowanego pracownika naukowego dwóch kolejnych ocen negatywnych, o których mowa w art. 44 ust. 3;
- 4) podjęcia dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej bez uzyskania zgody dyrektora, o której mowa w art. 47 ust. 1.

3. Rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym pracownikiem naukowym bez wypowiedzenia może nastąpić w przypadku:

- 1) trwałej utraty zdolności do pracy na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej orzeczeniem lekarza orzecznika, w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli nie ma możliwości zatrudnienia pracownika na innym stanowisku, odpowiednim do jego stanu zdrowia i kwalifikacji zawodowych, albo gdy pracownik odmawia przejścia do takiej pracy;
- 2) niedostarczenia w wyznaczonym terminie orzeczenia potwierdzającego zdolność do pracy na zajmowanym stanowisku, wydanego przez lekarza prowadzącego badania okresowe lub kontrolne;
- 3) dopuszczenia się przez niego:
 - a) czynu określonego w art. 115 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu,
 - b) stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej na podstawie opinii komisji do spraw etyki w nauce, o której mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk:
 - przywłaszczenia sobie autorstwa albo wprowadzenia w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania,

- rozpowszechnienia, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego utworu w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania,
- rozpowszechnienia, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego artystycznego wykonania albo publicznego zniekształcenia takiego utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu lub nadania,
- innego sposobu naruszenia cudzych praw autorskich lub praw pokrewnych,
- fałszowania badań lub wyników badań naukowych,
- innego oszustwa naukowego;

4) skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

4. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowym może być rozwiązany również z innych ważnych przyczyn, po uzyskaniu zgody rady naukowej instytutu.

Art. 46. 1. Stosunek pracy mianowanego pracownika naukowego wygasa z mocy prawa w przypadku:

- 1) stwierdzenia, że mianowanie nastąpiło na podstawie fałszywych lub nieważnych dokumentów;
- 2) prawomocnego orzeczenia przez sąd utraty praw publicznych;
- 3) prawomocnego orzeczenia sądu karnego w postaci zakazu zajmowania określonego stanowiska, w przypadku gdy orzeczenie to dotyczy wykonywania obowiązków pracownika naukowego;
- 4) upływu trzymiesięcznego okresu nieobecności w pracy z powodu tymczasowego aresztowania;
- 5) odbywania kary pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności;
- 6) upływu okresu mianowania;
- 7) śmierci pracownika naukowego.

2. Stosunek pracy mianowanego pracownika naukowego zatrudnionego na stanowisku profesora lub profesora instytutu wygasa z końcem roku, w którym ukończył on 70. rok życia.

3. Wygaśnięcie stosunku pracy stwierdza dyrektor.

4. Stosunek pracy mianowanego pracownika naukowego pełniącego funkcję dyrektora, z końcem roku, w którym ukończył on 70. rok życia, przekształca się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę.

Art. 47. 1. Wykonywanie przez pracownika naukowego dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub prowadzenie działalności gospodarczej, bez uzyskania wcześniejszej zgody dyrektora, stanowi podstawę do rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w instytucie będącym podstawowym miejscem pracy.

2. Osoby zatrudnione na stanowisku dyrektora instytutu mogą podejmować dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy lub prowadzić działalność gospodarczą, za zgodą ministra nadzorującego. Wykonywanie przez dyrektora dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub prowadzenie działalności gospodarczej bez zgody ministra nadzorującego powoduje wygaśnięcie powołania, o którym mowa w art. 24 ust. 2.

3. Wypowiedzenia stosunku pracy, o którym mowa w ust. 1, dokonuje dyrektor, a wygaśnięcie powołania, o którym mowa w ust. 2, stwierdza minister nadzorujący.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do pracowników naukowych podejmujących zatrudnienie w ramach stosunku pracy:

- 1) w urzędach, o których mowa w art. 1 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2 i 4a ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1917);
- 2) w organach towarzystw naukowych i zawodowych;
- 3) w organach wymiaru sprawiedliwości;
- 4) w instytucjach kultury;
- 5) we władzach Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności.

5. Pracownika naukowego w okresie trwania stosunku pracy obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec instytutu, określony w odrębnej umowie.

6. Wykonywanie przez pracownika naukowego działalności konkurencyjnej stanowi podstawę do rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w instytucie będącym podstawowym miejscem pracy.

7. Przepisy ust. 1 i 3–6 mają zastosowanie do pracowników instytutu, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 48. 1. Podstawowym obowiązkiem pracownika badawczo-technicznego jest realizacja celów i zadań instytutu, a w szczególności aktywne współdziałanie w rozwiązywaniu problemów naukowo-technicznych, prowadzenie prac zmierzających do ich praktycznych zastosowań oraz uczestniczenie w ich wdrażaniu i upowszechnianiu.

2. Do obowiązków pracownika badawczo-technicznego należy realizacja zadań statutowych instytutu, w szczególności poprzez:

- 1) współuczestniczenie w rozwiązywaniu problemów naukowych realizowanych przez instytut;
- 2) przystosowywanie rezultatów badań do potrzeb praktyki;
- 3) prowadzenie prac w dziedzinie projektów, konstrukcji, technologii, organizacji, metod leczniczych i udział we wprowadzaniu ich do praktyki;
- 4) prowadzenie prac doświadczalnych;
- 5) prowadzenie prac związanych z ochroną własności przemysłowej, praw autorskich i wynalazczości;
- 6) uczestniczenie w pracach organizacyjnych związanych z działalnością, o której mowa w pkt 1–4.

Art. 49. 1. Pracownikiem badawczo-technicznym jest osoba zatrudniona na stanowisku:

- 1) głównego specjalisty badawczo-technicznego;
- 2) starszego specjalisty badawczo-technicznego;
- 3) specjalisty badawczo-technicznego.

2. Na stanowisku badawczo-technicznym może być zatrudniona osoba posiadająca wykształcenie wyższe. Dodatkowe kwalifikacje na stanowiska badawczo-techniczne ustala dyrektor po zasięgnięciu opinii rady naukowej oraz zakładowych organizacji związkowych.

3. Nabór pracowników badawczo-technicznych na stanowiska przewidziane dla żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych odbywa się na zasadach określonych w przepisach właściwych dla tych służb.

Art. 50. Pracownicy badawczo-techniczni podlegają ocenom okresowym nie rzadziej niż raz na 4 lata. Do oceny stosuje się odpowiednio przepis art. 44 ust. 3.

Art. 51. Pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną za rażące naruszenie obowiązków lub uchybienie godności pracownika nauki.

Art. 52. 1. Karami dyscyplinarnymi pracownika naukowego i badawczo-technicznego są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) nagana z pozbawieniem prawa do pełnienia funkcji kierowniczych w instytucie na okres do 5 lat.

2. Odpis orzeczenia o udzieleniu kary dyscyplinarnej z uzasadnieniem włącza się do akt osobowych pracownika naukowego lub badawczo-technicznego.

Art. 53. 1. Karę upomnienia za przewinienia dyscyplinarne mniejszej wagi nakłada dyrektor po uprzednim wysłuchaniu pracownika naukowego lub badawczo-technicznego.

2. Pracownik naukowy lub badawczo-techniczny ukarany przez dyrektora karą upomnienia może wnieść odwołanie do komisji dyscyplinarnej. Odwołanie wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o ukaraniu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, komisja nie może wymierzyć kary surowszej.

Art. 54. 1. W sprawach dyscyplinarnych pracowników naukowych lub badawczo-technicznych orzekają:

- 1) w pierwszej instancji – komisja dyscyplinarna w instytucie w składzie trzech członków;
- 2) w drugiej instancji – komisja dyscyplinarna do spraw pracowników naukowych i badawczo-technicznych instytutów przy ministrze właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w składzie trzech członków.

2. W składzie orzekającym komisji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, co najmniej jeden z członków powinien posiadać tytuł zawodowy magistra prawa.

3. Przewodniczącym składu orzekającego powinien być pracownik naukowy zatrudniony na stanowisku nie niższym niż obwiniony.

Art. 55. 1. Komisja dyscyplinarna, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1, pochodzi z wyboru. Tryb wyboru określa statut instytutu.

2. Komisję dyscyplinarną, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, powołuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

3. Komisje dyscyplinarne, o których mowa w art. 54 ust. 1, są niezależne w zakresie orzekania.

4. Komisje dyscyplinarne, o których mowa w art. 54 ust. 1, rozstrzygają samodzielnie wszelkie zagadnienia faktyczne oraz prawne i nie są związane rozstrzygnięciami innych organów stosujących prawo, z wyjątkiem prawomocnego skazującego wyroku sądu oraz opinii komisji do spraw etyki w nauce, o której mowa w ust. 5.

5. W sprawach naruszeń dyscyplinarnych, które stanowią naruszenie zasad etyki w nauce, w szczególności w sprawach określonych w art. 56 ust. 3 pkt 1–4, komisja dyscyplinarna może zwrócić się o wydanie opinii do komisji do spraw etyki w nauce, o której mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk. Opinia komisji do spraw etyki w nauce wiąże komisję dyscyplinarną drugiej instancji w ustaleniu treści naruszenia.

6. Postanowienia i orzeczenia składu orzekającego zapadają zwykłą większością głosów.

7. Kadencja komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1, trwa 4 lata.

8. Kadencja komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, trwa 4 lata.

9. Obsługę komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, wykonują komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Art. 56. 1. Postępowanie dyscyplinarne komisja dyscyplinarna wszczyna na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

2. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 6 miesięcy od dnia powzięcia, odpowiednio przez dyrektora lub ministra nadzorującego, wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego nałożenie kary oraz po upływie 5 lat od dnia popełnienia tego czynu. Jeżeli czyn stanowi przestępstwo, okres ten nie może być krótszy od okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające z urzędu, w przypadku gdy pracownikowi naukowemu lub badawczo-technicznemu zarzuca się popełnienie czynu polegającego na:

- 1) przywłaszczeniu sobie autorstwa albo wprowadzeniu w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu;
- 2) rozpowszechnieniu, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego utworu w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania;
- 3) naruszeniu cudzych praw autorskich lub praw pokrewnych w inny sposób;
- 4) fałszowaniu badań lub wyników badań naukowych i prac rozwojowych lub dokonaniu innego oszustwa naukowego;
- 5) przyjmowaniu, w związku z pełnieniem funkcji lub zajmowaniem stanowiska w instytucie, korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy;
- 6) powoływaniu się na wpływy w instytucie, instytucji państwowej lub samorządowej albo wywoływaniu przekonania innej osoby lub utwierdzaniu jej w przekonaniu o istnieniu takich wpływów i podjęciu się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę;
- 7) udzieleniu albo obiecywaniu udzielenia korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za pośrednictwo w załatwieniu sprawy w instytucie, polegające na wywarcu wpływu na decyzję, działanie lub zaniechanie osoby pełniącej funkcję lub zajmującej stanowisko w instytucie, w związku z pełnieniem tej funkcji lub zajmowaniem stanowiska.

4. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 2, wszczęto postępowanie dyscyplinarne, karalność czynu uzasadniającego nałożenie kary ustaje z upływem 2 lat od dnia wszczęcia postępowania.

5. Nie stosuje się przedawnienia w odniesieniu do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec pracownika naukowego lub badawczo-technicznego, któremu zarzuca się popełnienie czynu, o którym mowa w ust. 3 pkt 1–5.

6. Kary dyscyplinarne określone w art. 52 ust. 1 ulegają zatarciu, a odpis orzeczenia o ukaraniu, dołączony do akt osobowych pracownika naukowego lub badawczo-technicznego, podlega usunięciu po upływie 3 lat, a w przypadku kary określonej w art. 52 ust. 1 pkt 3 po upływie 5 lat od dnia doręczenia mu

prawomocnego orzeczenia o ukaraniu, jeżeli w tym okresie nie został on ukarany dyscyplinarnie lub prawomocnie skazany za przestępstwo umyślne.

Art. 57. 1. Rzecznika dyscyplinarnego w instytucie powołuje rada naukowa instytutu, a rzecznika dyscyplinarnego przy komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2 – minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, spośród pracowników naukowych posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego.

2. W przypadku powzięcia przez organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego, wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego odpowiedzialność dyscyplinarną, organ niezwłocznie poleca rzecznikowi dyscyplinarnemu wszczęcie postępowania wyjaśniającego.

3. Rzecznik dyscyplinarny jest związany poleceniami organu, który go powołał.

4. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego powoływanego przez radę naukową instytutu trwa 4 lata.

5. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego powoływanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki trwa 4 lata.

Art. 58. 1. Obwiniony ma prawo do korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy.

2. W przypadku gdy obwiniony uchyla się od uczestnictwa w postępowaniu, postępowanie może toczyć się pod jego nieobecność.

3. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej w instytucie strony mogą się odwołać do komisji, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

4. Od prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 2, stronom służy odwołanie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Do odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące apelacji. Od orzeczenia Sądu Apelacyjnego nie służy skarga kasacyjna.

5. O prawomocnym orzeczeniu w sprawach naruszeń, o których mowa w art. 56 ust. 3 pkt 1–4, komisja dyscyplinarna przekazuje informację do wiadomości organu przyznającego środki finansowe na naukę.

6. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić, jeżeli:

- 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się rażącego naruszenia prawa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;
- 2) po wydaniu orzeczenia ujawniły się nowe fakty lub dowody nieznane w chwili jego wydania, wskazujące na to, że obwiniony jest niewinny, skazano go za popełnienie innego czynu lub komisja bezpodstawnie umorzyła postępowanie;
- 3) w trakcie postępowania naruszono przepisy, przez co uniemożliwiono lub w poważnym stopniu utrudniono obwinionemu korzystanie z prawa do obrony, albo skład komisji nie odpowiadał warunkom określonym w art. 54, albo zasiadała w niej osoba podlegająca wyłączeniu.

7. Wznowienie nie może nastąpić z przyczyny wymienionej w ust. 6 pkt 1, jeżeli była ona przedmiotem rozpoznania przez sąd apelacyjny w trybie określonym w ust. 4.

8. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego nie jest dopuszczalne po jego śmierci albo po upływie 3 lat od popełnienia czynu będącego podstawą orzeczenia, a gdy czyn stanowił przestępstwo – po upływie okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa lub w razie wykonania kary i jej zatarcia.

9. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego mogą składać, w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o przyczynie uzasadniającej wznowienie: obwiniony, obrońca, rzecznik dyscyplinarny, a po śmierci obwinionego lub gdy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego poczytalności – także jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.

Art. 59. 1. Dyrektor może zawiesić w pełnieniu obowiązków pracownika naukowego lub badawczo-technicznego, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub dyscyplinarne, a także w toku postępowania wyjaśniającego, jeżeli ze względu na wagę i wiarygodność przedstawionych zarzutów celowe jest odsunięcie go od wykonywania obowiązków.

2. Pracownik naukowy lub badawczo-techniczny zostaje z mocy prawa zawieszony w pełnieniu obowiązków z dniem jego tymczasowego aresztowania.

3. Zawieszenie w pełnieniu obowiązków nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy, chyba że przeciwko pracownikowi naukowemu lub badawczo-technicznemu toczy się nadal postępowanie karne.

Art. 60. 1. Wynagrodzenie zasadnicze pracownika naukowego lub badawczo-technicznego w okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków może ulec obniżeniu, a tymczasowo aresztowanego ulega ograniczeniu najwyżej do połowy, w zależności od stanu rodzinnego pracownika naukowego lub badawczo-technicznego, począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zawieszenie. W okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków nie przysługują dodatki do wynagrodzenia oraz wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe.

2. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne lub karne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem orzeczenia lub wyroku uniewinniającego, pracownikowi naukowemu lub badawczo-technicznemu należy wypłacić pozostałą część pełnego wynagrodzenia.

Art. 61. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego, w tym przebieg postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego, możliwość zawieszania i wznowiania postępowania dyscyplinarnego, sposób i warunki wzywania i przesłuchiwania obwinionego, świadków i biegłych oraz przeprowadzania innych dowodów, a także sposób wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia, z zachowaniem przejrzystości tych postępowań oraz zapewnieniem bezstronności osób przeprowadzających te postępowania.

Art. 62. Do postępowania dyscyplinarnego wobec pracowników naukowych i badawczo-technicznych w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem art. 82 tego kodeksu.

Art. 63. Zasady wynagradzania pracowników instytutu określa się w zakładowym układzie zbiorowym pracy lub w zakładowym regulaminie wynagradzania.

Art. 64. W przypadku oddelegowanych do pełnienia służby w instytutach żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych:

- 1) zasady wynagradzania,
 - 2) zasady zaliczania okresów pracy i innych okresów uprawniających do dodatku za wysługę lat i do nagrody jubileuszowej,
 - 3) zasady określania czasu pracy,
 - 4) uprawnienia związane z pracą w warunkach uciążliwych lub szkodliwych,
 - 5) uprawnienia emerytalne,
 - 6) uprawnienia do odprawy,
 - 7) wynagrodzenie za okres niezdolności do pracy z powodu choroby lub innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
 - 8) uprawnienia urlopowe
- określają przepisy właściwe dla tych służb.

Art. 65. W sprawach dotyczących stosunku pracy pracowników instytutu, nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy Kodeksu pracy.

Art. 66. 1. Przepisy art. 1 ust. 3, art. 2, art. 21–23, art. 28 ust. 1 i 2, art. 29–32, art. 39, art. 41–46, art. 47 ust. 1–4, 6 i 7 oraz art. 48–50 stosuje się odpowiednio do państwowych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Sprawiedliwości, prowadzących działalność naukową, zwanych dalej „jednostkami organizacyjnymi”.

2. Minister Sprawiedliwości powołuje i odwołuje dyrektora oraz zastępców dyrektora jednostki organizacyjnej.

3. Statut jednostki organizacyjnej nadaje Minister Sprawiedliwości.

4. Dyrektora, jego zastępców, głównego księgowego oraz pracownika naukowego w okresie trwania stosunku pracy obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec jednostki organizacyjnej, jeżeli zakaz ten został określony w odrębnej umowie.

5. Do zakazu, o którym mowa w ust. 4, stosuje się przepisy art. 101¹, art. 101³ i art. 101⁴ Kodeksu pracy.

Rozdział 10

Przepis końcowy

Art. 67. Ustawa wchodzi w życie w terminie⁵⁾ i na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki (Dz. U. poz. 620 i 1036 oraz z 2012 r. poz. 756).

⁵⁾ Ustawa weszła w życie z dniem 1 października 2010 r., z wyjątkiem art. 39 ust. 2, który wszedł w życie z dniem 5 czerwca 2011 r. na podstawie art. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki (Dz. U. poz. 620), która weszła w życie z dniem 1 października 2010 r.